

Den tredie vej

Noter til en Betænkning

Af Søren Damkjær

Idrætten er i de sidste 5-6 år blevet genstand for udredninger og prognoser i flere europæiske lande. Årtusindskiftet har været en indlysende anledning. Men mere fundamentalt er det, at der øjensynligt er nogle ændringer i idrætten undervejs siden 60'erne og 70'erne, der har påkaldt sig statslige instansers, idrætsorganisationers og forskeres opmærksomhed. De kendte idrætter indgår i nye konstellationer, nye aktiviteter dukker op, nye måder at bedrive sin idræt viser sig.

Den humanistiske og sociologiske idrætsforskning har siden 60'erne etableret sig med et mere differentieret bud på denne udfordring. Kulturforskningen har opdaget kropskulturen og bevægelseskulturen, og analyserer det nye ikke alene gennem import af teorier fra den generelle sociologi, men også gennem selvstændige bidrag.

Den Tredie Vej må ses ud fra flere perspektiver:

- Den danske kulturpolitik og kulturdebat siden idrætten kom ind under kulturministeriet. I denne sammenhæng især i 1994 i forhold til de andre betænkninger, der er kommet eller er på vej om forskellige kulturområder.
- Tilsvarende analyser og udredninger i andre europæiske lande.
- Andre tidligere betænkninger og udredninger om idræt i Danmark, uanset initiativtager og formål (betænkningen om elite- og breddeidræt, DIFs fremtidsstudie).

- Den internationale kulturforskning af idrættens væsen og fremtrædelsesformer.
- Den nutidige sociologiske diskussion.

Set i forhold til de nævnte perspektiver er den Tredie Vej nok enestående. Det skyldes, at den er skrevet ud fra et ganske kompliceret og ambitiøst kulturhistorisk og civilisationshistorisk koncept. Det giver den et vist enhedspræg, der er fraværende i traditionelle betænkninger eller i tilsvarende sociologiske analyser af tendenser i bevægelses- og kropskulturen.

1. Den er i omfang og ambitionsniveau enestående i forhold til de øvrige 94-betænkninger. Det skyldes ikke alene sidetal, men sigtet og dybden.

2. I modsætning til almindelige betænkninger, der samarbejder mange institutioners og instansers synspunkter, vurderinger og interesser, er Den Tredie Vej præget af ét synspunkt, den Tredie Vej, det Tredies Princip eller bevægelseskulturens Trialektik.

3. Den adskiller sig derfor fra det omfattende udrednings- og analysearbejde, der i Tyskland blev iværksat under titlen: Sport im Jahre 2000. Ligeledes adskiller den sig fra den analyse- og prognosemodel, der udvikles i Frankrig af Pociello og Defrance. Disse analyse- og prognosemodeller er en form for fremtidsforskning, der ser på generelle samfundstendenser og tendenser i idrætten gennem en krydsning af tværvidenskabelig ekspertvurderinger, ekstrapolation og sociologisk fantasi.

Den Tredie Vej er altså unik i en dansk kulturpolitisk sammenhæng, også den aktuelle. Det er unikt, at det netop er idrætten, der får denne behandling. Den er formentlig unik i en international sammenhæng. Jeg har prøvet af forestille mig en lignende udredning, der ikke alene var en ren sociologisk-kulturteoretisk videnskabelig afhandling, men også repræsenterer en politisk kommentar. Det ville nok svare til, at man satte Habermas til at udarbejde en betænkning om Tysk eller Europæisk samfundsudvikling som et politisk projekt.

Analyse niveauer

Der er i den Tredie Vej et antal analyseniveauer, der kan adskilles i denne behandling, men som er indbyrdes forbundne i en civilisationsteoretisk forestilling. Der er også visse kapitler, hvor en »fremmed« ide søges inkorporeret (livsformsanalysen).

1. På det højeste abstraktionsniveau er der det Tredies Princip. At der i den kulturelle og samfundsmæssige virkelighed altid er »Noget Tredie« på spil. Det hænger sammen med forfatterens kamp mod dualismene i almindelighed og i bevægelseskulturens dualismer i særdeleshed. Det er kærnen i Trialektikken som et alment kulturelt fænomen. Denne Trialektik har sin sproglige form efter Dialektikken, der har en lang og kendt erkendelsesteoretisk og filosofisk tradition i talrige versioner (Hegel, Kierkegaard, Marx, neomarxistiser etc.).

2. Der er i Den Tredie Vej et Antropologisk-Historisk Niveau om den historiske samfundsudvikling fra alle mulige typer af før- og ikke-industrielle samfund. Her ligger en af bogens helt centrale teser: Industrisamfundet er en slags historisk undtagelse, formentlig en forbigående dannelse.

3. Der er i tæt forbindelse med punkt nummer to en Revolutionsteori eller en Revolutionsforventning, stærkt knyttet til senere punkter om kroppen som samfundets basis. Denne Revolutionsforventning er ikke marxistisk. Hvad der skal afstedkomme denne revolution er uklart. Det nærmeste vi kan komme er, at det er en økologisk og kropsoøkologisk revolution, der vil munde ud i et kropsoøkologisk samfund, hvor kroppens socialitetsstiftende muligheder vil kunne udvikle sig i en sfære af social sanselighed.

4. Der er en kritik af Industrisamfundet, dvs. af dets produktionsformer, (taylorisme, funktionalisme, instrumentalisme), dets kulturformer og dets kropskultur.

5. Der er en analyse af de tre grundpiller i dansk kulturpolitik: Grundtvigianismen, Kulturradikalismen og den Socialdemokratiske kulturpolitik.

6. Der er en idrætssociologisk analyse i Industrisamfundet af de tre veje.

Endelig er der som et centralt tema en kroppens sociologi. Her ses kroppen som samfundets basis. Her tematiseres »jeg-kroppen« og »du-kroppen« overfor det-kroppen.

Det er trialektikken, det tredies princip og den tredie vej, der udgør bogens grundsyn. Det er ikke det eneste sted, hvor tretallet optræder som tankefigur. Trialektikken, det at der altid optræder tre størrelser, er åbenbart et ontologisk princip, dvs. et princip om det værendes natur. Samtidig er det et normativt grundlag for forfatterens kritik af det eksisterende. Industrisamfundet og dets dualismer er hovedfejden. Dette samfund er dødsdømt. Dette samfunds idræt er gennemsyret af dualismer.

Det tredies princip

Trialektikken, det tredies princip og den tredje vej er ikke for forfatterne tilfældige luner i idrættens udvikling i Danmark eller Europa. Det er et eksempel på, at der i den historiske og samfundsmæssige substans altid er et tredje princip på spil i forhold til dualismen. Det Tredies Princip er altså et social-ontologisk princip. Forfatterne er draget i et felttog mod den europæiske kulturs dualismer, dvs. dualismen mellem krop og sjæl, mellem kultur og natur, mellem bredde og elite osv. Trialektikken er forskellig fra den dialektik, der hos Hegel og siden Hegel har ført til et udtal af fortolkninger og brug af dialektikken. Dialektikken har så at sige erhvervet sig en borgerret i filosofien. I princippet har dialektikken selv i de mest forskelligartede afskygninger en måde at inkorporere det tredje på, som syntese. Trialektikken er forskellig fra dialektikken. Den dialektiske tanke har på een eller anden måde set en kamp mellem to modsatrettede tendenser i et udviklings-, kamps og forsoningsperspektiv. Trialektikken låner »lektikken« fra dialektikken. Men der er en distance til, den dialektiske tænkning i dens vidt forskellige afskygninger. Faktisk ser det ud til at trialektikken skal gå meget videre end dialektikken. Problemet ligger så i, at forfatterne hverken i Den Tredie Vej eller andetstede får forklaret, hvad dette Tredies Princip egentlig består i. Så vidt jeg kan se, har trialektikken kun en vis navnelighed tilfælles med dialektikken. Det er ikke så meget et udviklingsprincip i kampen mellem modsatrettede tendenser, mellem subjekt og objekt, mellem herre og slave, som det er et langt mere umiddelbart ontologisk princip. Hvad trialektikkens udviklingsdynamik egentlig er bliver ikke klart. Endeligt sløres trialektikken af, at der

også kan være tale om det Fjerdes Princip.

Det antropologisk-historiske perspektiv

Der er i Den Tredie Vej et antropologisk-historisk perspektiv på civilisationsudvikling, på ikke-europæiske kulturer, på før-industrielle europæiske kulturer og på industrisamfundet. Udtrykt meget kort er synspunktet det, at industrisamfundet er en kortvarig episode i et civilisationshistorisk perspektiv, hvor det, der kendetegnede de ikke- og før-europæiske kulturer vil vende tilbage. Før var der en produktion, der var indsat i en festens og livets cyklus. Før var der karnevalisme, festkultur, kampformer etc. Nu er der kun funktionalisme, produktivisme. Forfatterne inddrager alle mulige eksempler fra andre kulturer til at illustrere denne tese.

Det centrale i tankegangen er, at industrisamfundet er en parentes, og at industrisamfundets typiske bevægelseskultur ligeledes kun er en parentes i det antropologiske perspektiv. At der har været andre bevægelseskulturer tages som bevis på, at disse kulturformer igen vil dukke op, muligehedsvis på et højere niveau (det siges ikke).

Der er så at sige tale om en omvendt etnocentrisme. Det er DE ANDRE (KULTURER etc.), der repræsenterer den tredje vej, kampen, meditationen, rytmen, dansen og legen. Disse elementer er fraværende eller marginale i industrisamfundets bevægelseskultur. Der er derfor egentlig ikke tale om kulturrelativisme i streng forstand, men netop om omvendt etnocentrisme. Det er altid de ANDRE, der har det gode, kampen, dansen. Det er OS, der er fattige, instrumentelle i forhold til alt. Dette synspunkt leder til en form for leflen for det ek-

sotiske, til EKSOTISME. Der er egentlig ikke noget nyt i denne tankefigur. Det nye er, at den hos forfatterne generaliseres til et civilisatorisk perspektiv. Hvor du ikke er, der blomstrer legen, dansen, rytmen, kampen og fordybelsen. Du er forvist fra legens og dansens paradis. Din idræt er underkastet funktionens og instrumentalismens diktatur, i sidste instans industrisamfundets produktivisme.

Nu er dette dog til at bære, for trialektikken udsiger netop, at det Tredies Princip vil sætte sig igennem. Industrisamfundet er en historisk forbigående kulturform. I årtusinder har der været andre kulturformer, og en ny kulturform vil dukke op. Her kommer forventningen om en revolution ind. Der er ikke alene tale om transformationer af det moderne, men om en transcendering af det moderne. Revolutionen skal indvarsle det transmoderne, og kroppen er som samfundets basis den instans, der varsler det transmoderne, som fjerskyerne varsler et vejrskift.

Revolutionsforventningen

Den Tredie Vej er derfor båret af en revolutionsforventning. Det er ikke marxisternes eller nymarxisternes revolutionsforventning, der jo netop var knyttet til een eller anden form for dialektik, én eller anden form for kamp mellem antagonistiske principper og een eller anden form for forsoning på et højere plan. Med den Vesteuropæiske Marxismes død som sociologisk-filosofisk teori er det også svært at se, hvad slags revolution der er på vej. Revolutionsforventninger er knyttet til det Trialektiske Princip og til Kroppen. Jeg vil vende tilbage til forfatterens kropssociologi senere. Men her er det vigtigt at notere, at revolutionsforventningen er knyttet til en forventning om industrikulturens parantetiske

natur og snarlige død. Og samtidig er revolutionsforventningen knyttet til en slags krops- og bevægelseskulturens revolution. Kroppen er basis i den Trialektiske filosofi og det er denne basis, der skal revolutionere industrisamfundet og bringe det til sin triste grav. Med industrisamfundet går kroppens og kulturens triste dualismer i graven. Hvor det hos Marx var proletariatet, der lagde kapitalismen i graven, er det hos forfatterne Kroppen der lægger industrikulturen i graven. Ikke kroppen som biologisk størrelse. Forfatterne er ikke biologister. Kroppen er et stykke basalt kultur. Det er som kulturel størrelse, at kroppen så at sige er både det revolutionære subjekt og objekt.

Hvorfor det nu forholder sig sådant, og hvordan det så skal ske, siges der til gengæld ikke meget om. Stort set intet. Kroppen som det revolutionære Subjekt-Objekt er interessant, men holder analysen?

Forfatterne henviser på et aldeles utilstrækkeligt grundlag til de østeuropæiske revolutioner og ufuldendte revolutioner. Desværre for forfatterene var kroppen ikke særligt fremtrædende og lever slet ikke op til de høje forventninger. Det var Ufuldendte Revolutioner i det Ufuldendt moderne. Det var et sammenbrud af en samfundsmodel, der ikke kunne reformeres. Kort sagt kan disse revolutioner ikke bruges som vand på forfatterens revolutionære mølle. Tværtimod.

Kroppens antropologi

Der er i bogen nogle antydninger af den kroppens antropologi, der øjensynligt spiller en så central rolle i tankegangen. Kroppen har jo øjensynligt den samme plads i TRIALEKTIKKEN, som proletariatet havde det i dialektikken. Der er man-

ge rammende bemærkninger, men de lider af, at kroppen i denne kulturanalyse skal bære alt for meget. Kroppen er nu blevet tildelt en profetisk rolle i den trialektiske verdens- og samfundsanskuelse. Det er måske lidt for meget. Det er som om forfatterne vil hele syndefaldets dualismer (himmel-jord, uskyld-skyld, mand-kvinde) ved at lade Adam, Eva og Slangen (og måske Vorherre) spille kooperativ bold med æblet. Når de er trætte af dette, vil de danse, meditere og lege en anden leg. ... Bubers begreber om Jeg og Du trækkes ind til en forestilling om jeg-kroppen og du-kroppen til forskel for det-kroppen. Det er ikke helt irrelevant, men lege- og sportskroppen er jo i mange henseender netop gjort til en DET-krop af legens regler.

Bevægelseskulturens trialektik i industrisamfundet

De to første veje er i bogen Præstationsidrætten og Sundhedsidrætten. Begge er karakteriseret ved deres funktionalisme i forhold til dette industrisamfund. Præstationsidrætten inkorporerer så at sige selve præstationssamfundets princip. Sundhedsidrætten inkorporerer det selvsamme princip, bare på en anden facon. Generelt er bevægelseskulturen i industrisamfundet båret af sin funktionalitet. Forfatterne hælder til en tese om bevægelseskulturens og kropskulturens kompensatoriske effekter.

Det er de to første veje. Her er forfatterne, der i princippet ikke er funktionalister, i virkeligheden mere funktionalistiske end selv den værste funktionalist. De to veje reduceres til den skinbarlige funktionalisme. Sådan fungerer industrisamfundet, og sådan fungerer bevægelseskulturen. Forfatterne slår sig selv for munden for at få den revolutionære kropstrialektik til at se ud, som om den bevæger sig. Her viser bo-

gens grundliggende MODSÆTNING sig nok. De må vise industrisamfundet og dets kropskulturs fattigdom gennem en ekstremt reduktionisme og funktionalisme, for at den romantisk-revolutionære vej (den Tredie Vej) kan lyse i hele sin forjættende blanding af dans, meditation, leg og kamp.

Bevægelseskulturbegreb

Den Tredie Vej tvinger mig her til at være pedantisk. Det går i første omgang ud over begrebet idræt, der notorisk er mangetydigt. Forfatterne er for industrisamfundet de rene reduktionister. Præstationsbevægelseskulturens princip er i realiteten industrisamfundets generelle konkurrenceprincip, ifølge forfatterne. Sundhedsidrætten karakteriseres i forhold, ikke til de momenter der indgår, men til den sundhedspolitiske diskurs, der gud bedre det også er funktionalistisk.

Spørgsmålet er, om disse begreber dur til at karakterisere industrisamfundets bevægelseskultur. Forfatterne har identificeret den økonomiske institutions præstations- og konkurrenceprincip med den del af bevægelseskulturen, der bygger på en Vind og Tab kode. Men konkurrence betyder helt forskellige forhold i den økonomiske institution og i sporten som institution. Det moderne ved den moderne bevægelseskultur er, at det er en moderne institution, hvor vindere møder vindere igennem universelle regler. Det moderne ved den moderne sport er, at det er en moderne institution, som alle andre moderne institutioner, men med sine karakteristiske særtræk.

Sundhedsidrætten omfatter både aktiviteter med en vind og tab kode og en vis institutionalisering, der regulerer betydningen af det at vinde og tabe. Forfatterne tager fejl, når de entydigt identificerer den med den bio-politiske og socio-politiske

ideologisering. De gør de to første veje mere funktionalistiske, end de faktisk er, for at kunne glorificere den Tredie Vej.

Forfatterne mener ikke, at man kan operere med et entydigt idrætsbegreb eller et begreb om bevægelseskulturens felt. Men hele analysen i Den Tredie Vej er bygget op på det idrætsbegreb, der er introduceret med Trialektikken. Det idrætsbegreb, der arbejdes med i de to Første Veje, er jo et idrætsbegreb. Det er blot altfor unuanceret til at se på sammenkædningen af betydninger i forskellige bevægelsesgenrer. Bogen er derfor præget af den mystifikation, at forfatterne afstår fra at definere et idræts- eller bevægelseskulturbegreb, samtidig med at hele analysen er bygget op på den trialektiske samfunds- og idrætsteori. Hvis trialektikkens principper ikke skal tages bogstaveligt og alvorligt, falder hele utopien til jorden. Trialektikken er jo ikke bare en analyse af forskellige tendenser til æstetisering af kroppen i det postmoderne. Den lægger op til, at det er en revolutionær teori.

Helt fundamentalt må den derfor se forbi det faktum, at bevægelseskulturens forskellige genrer er former for leg eller bevægelsesspil. Antropologisk set er »idræt« former for lege. Lege er former for bevægelseskultur, der bygger på regler for kroppes bevægelser i forhold til andre kroppe og tid og rum. Det er reglerne, der definerer en lege-krop, et lege-rum og en tid. Da bevægelseslege er sanselige former, defineret af regler, er bevægelseskulturen allerede så at sige fra begyndelsen en særlig æstetisk form. Derfor er idræt allerede fra begyndelsen en æstetisk form. Den er naturligvis forskellig fra andre æstiske former. I moderniteten er den forskellig fra Værk-æstetikker i form af musikalske værker, scenedans som værk. Hele den mere tolerante moderne og postmoderne æsteti-

ske teori skulle gøre det lettere at se bevægelseskulturens forskellige genrer som specifikke æstetiske genrer, dvs. som særlige former for kulturel formning og reglementering af det sanselige.

Æstetikken og kulturpolitikken

Derfor kan bevægelseskultur med fuld ret hævde sin ret til at indgå i kulturpolitikens mangeartede felt. Bevægelseskultur, også i idrættens former, sågar eliteidrættens former, er et æstetisk felt i sin egen ret. Men som socialt fænomen må bevægelseskulturen ind i en kamp om betydninger, ligesom andre kulturformer og æstetiske former. Den må indgå i et felt om kroppens og bevægelsernes legitimering. Den må indgå i et politisk felt og i en idrættens kulturpolitik, i sundhedspolitik, i en kamp om hegemoni. Og den indgår i mediepolitik, fritidspolitik osv. Det gør den som en særlig form for æstetisk genre.

Eliteidrætten

Når man skal være pedantisk, er eliteidræt allerede som leg en særlig moderne institutionaliseret æstetisk form. Som sådan er den underkastet alle mulige former for kontekster, organisatoriske former og kulturelle betydninger. Den er konstitutionelt en leg. Dens æstetik er knyttet til moderne æstetikker, det er dynamikkens, kraftens og lignende æstetikker. Disse æstetikker er knyttet til vind og tab koden. Man kan derfor sætte eliteidræt ind i diverse ceremonier, man kan iklæde M/K-kroppen diverse attributter i form af sexet beklædning. Men dybest set er det irrelevant. Det er derfor meningsløst at efterlyse en yderligere æstetisering af udtrykket i eliteidræt, som forfatterne gør.

Konkurrenceidrætten under eliten

Vind og tab koden trives i konkurrenceidrætten i forbindelse med alle mulige andre betydninger og koder, herunder sundhed. Det er her som andetstede vigtigt at sondre mellem aktiviteten som objekt for en sociologisk analyse og udøvernes motiver og oplevelser. Det, som forfatterne kalder sundhedsidræt, altså den Anden Vej, er en strukturering af vind og tab koden i forhold til andre sociale, pædagogiske og kulturelle former for betydning. Konkret omfatter det konkurrenceorienterede aktiviteter i DIF og DGI. Men der er også et konkurrencemoment i her- og nu-aktiviteter, hvor der spilles en kamp, der bare ikke indgår i et turneringssystem. Folk spiller beach-volley for sjov. Deltagerne skiftes ud. Men der konkurreres i netop dette spil.

Gymnastikken

Gymnastikken består i øvelser, der vurderes i forhold til et sæt af kriterier for deres korrekthed. Disse kriterier kan være yderst forskelligartede, hvilket giver anledning til en mangfoldighed af gymnastikformer. Kriterierne kan betone den tekniske udførelse, den sundhedsmæssige effekt eller det æstetiske udtryk. Hvis gymnastikken underkastes sportens normer, er der tale om idrætsgymnastik. Men store dele af gymnastikken består af øvelsessystemer, der så at sige selv definerer de relevante kriterier.

Ikke-sportslige bevægelseslege

Der er en række bevægelseslege, der er styret af andre koder end vind og tab koden. Kongeløber er for eksempel en fangeleg, hvor koden hedder at være den eller

ikke være den, altså at være den der skal fange een af de andre. I kædetagfat er der først een mod alle, derpå to mod resten og tilsidst alle mod een. Det kan i princippet ikke sportificeres. Dertil kommer samarbejdslege, som den boldleg, der spilles på strande. Her gælder det om at holde bolden i spil. Nøglen til at forstå en bevægelsesleg er at se på, hvad der gælder, dvs koden og regelsystemet.

Den ikke-sportslige bevægelseskultur

Den ikke-sportslige bevægelseskultur er Heinemanns og Dietrichs betegnelse for en tendens. Hvis vind og tab koden er gældende, bliver den genstand for en fri fortolkning. Aktiviteterne er de frie sportslige lege, hvor der kun er en svag kode og svage regler. Hvis der er et konkurrencemoment, altså vind og tab koden, indgår aktiviteterne ikke i et turneringssystem. Man konkurrerer kun fra gang til gang. Sportens roller og delroller nedtones, og aktiviteterne foregår i kontekster, der har en stærk symbolsk egenbetydning.

Tendenser

Der er en række tendenser i bevægelseskulturen i USA og Europa, der så at siger, forsvinder for det trialektiske blik. Det er tendenser, der er værd at bemærke, selvom de ikke indvarsler den revolution, som forfatterne drømmer om. Det er efterspørgslen efter friere og mere ekspressive aktivitetsformer. Det er hybridformer for transport og bevægelse, det er hybridformer for high-tech-cykler i naturen eller på havet. Det er tendenser til individualisering eller til nye samværsformer i og omkring en bevægelsesaktivitet. Det er ønsket om fleksibilitet og foranderlighed. Det indgår i de

nye livsformer, men de peger ikke éntydigt mod noget revolutionært samfund. Man finder dem interessant nok i det tidligere Østeuropa efter Betonkommunismens og Beton-breddeidrættens fallit. Her er fattigdommen desværre en grænse. Noget af det, som forfatterne drømmer om, er allerede på vej, men ikke i de former, som de i deres neo-moralisme kræver af folket. Den Tredie Vej slår på sin facon åbne døre ind. Kommuner bygger svømme- og vandlande, ikke traditionelle svømmehaller.

Den tredie vej

Den tankemæssige figur i Den Tredie Vej er at gennemføre en ekstremt reduktionistisk og ultrafunktionalistisk analyse af industrisamfundet, dets bevægelseskultur og forholdet imellem dem. Dette modstilles så overfor de ikke-europæiske og før-industrielle europæiske kulturers karnevalisme, kamp og dans. Det hele føjes ind i en uklar romantisk-utopisk revolutionsforventning, hvor kroppen og bevægelseskulturen har samme rolle som proletariatet hos Marx. Men det teoretiske fundament for trialektikken er en krydsning af det Tredies Princip postulat og en romantisk-utopisk revolutionsforventning knyttet til kroppen. I manglen af et sæt af mere differentierede begreber tegnes der næsten en karikatur af industrisamfundets bevægelses- og kropskultur. Modernitetens bevægelses- og kropskultur kræver et langt mere differentieret teoriapparat for at forstå den konstant reelle differentieringsproces.

En kulturpolitik og en idrætspolitik

Kan man formulere en kulturpolitik og en idrætspolitik på et sådant grundlag? Her er der to vigtige sondringer på spil. En formel

og en indholdsmæssig. Den formelle er forholdet omkring kulturelt demokrati og kulturens demokratisering. Den anden er indholdsmæssig, dvs. den kulturpolitiske prioritering af et bestemt indhold.

Den Tredie Vej vil prioritere et bestemt indhold, dvs. alt det der ligger i den 3. vej. Den vil gøre det gennem den Tredie Vejs Fond. Den vil gøre det gennem en kompleks analyse, der rækker fra det Tredies Princip som en »social ontologi«, gennem den antropologisk-historiske analyse af civilisationsudviklingen og bevægelseskulturen i denne sammenhæng.

Dette kulturanalytiske fundament er allerede for svagt, man kan ikke lave kulturpolitik på tvivlsomme kulturanalytiske koncepter.

Konklusion

Den Tredie Vej accentuerer gennem en systematisk og sammenhængende analyse en række fundamentale forhold i dansk kultur- og idrætspolitik. Jeg har her markeret, at jeg er uenig med analysen. Den bearbejder den Lange Arv fra grundtvigianismen, kulturradikalismen og den socialdemokratiske kulturpolitik. Og den accentuerer den Korte Arv fra 70'ernes kultur- og sportskritik. Den indeholder desværre ikke særligt mange internationale sammenligninger. Den er baseret på en blanding af det profetiske og det analytiske perspektiv, der ligger i Trialektikken. Dansk idræts- og kulturpolitik har brug for, at denne debat føres til ende.

Kultur- og idrætspolitikken kan ikke funderes på den krydsning af moralisme, formynderskab og analytisk teori, der ligger i Trialektikken.

Hvis man dropper moralismen lever den danske idrætskultur allerede i den bedste af de mulige verdener. En hårdtarbejdende

befolkning i en vis homogen livsstilskultur har gjort bevægelseskultur til en del af sin livsstil. En ganske høj procentdel af den voksne befolkning er aktive. Kvinderne er med, de ældre er med. Deltagelsen i organiseret idræt er høj, ligeledes de selvorganiserede aktiviteter. Der er en efterspørgsel hos en »livsstils-avantgarde« efter individualitet, æstetik, spænding og risiko. Og der er en solid tradition for en gradvis fornyelse af de mest udbredte aktiviteter. Der er en dansk gymnastik-festkultur ved landsstævner. DIF repræsenterer idrætsdisciplinernes særlige kultur og æstetik. Der er en gymnastisk avantgarde på højskoler og på repræsentationshold. Og der er en lil-

lebitte og entusiastisk elite i en dansk elite-model, der gør det muligt at være med i international konkurrenceidræt. Det øvrige kulturliv må acceptere, at bevægelseskulturen er en særlig æstetisk form, anderledes men ligeværdig. Idrætten må vedkende sig selv. Den humanistiske og samfundsvidenskabelige idrætsforskning må have modet til at anerkende differentieringen, og det sublime i bevægelseskulturens hverdagsagtige banalitet. Idrættens kulturpolitik starter ikke i Trialektikken, den starter i en differentieret komparativ teori om bevægelseskultur, kropsantropologi og analyse af tendenser i det radikalt moderne samfund.